

16.4.2014

KUULUTUS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) kuuluttaa kaivoslain (10.6.2011/621) 40 §:n nojalla alla olevaa kaivospiiriä koskevan kuulemisasiakirjan:

Kaivosoikeuden haltija: Kaivosyhtiö Arctic Ametisti Oy
KaivNro: 5527
Alueen sijainti: Pelkosenniemi

Tällä kirjeellä Tukes antaa mahdollisuuden esittää mielipiteitä ja muistutuksia ennen yleisten ja yksityisten etujen kannalta tarpeellisten määräysten antamista ja vakuuksien määräämistä kaivosoikeuden haltijalle. (Kaivoslaki 181 §, 52 § ja 125 §)

Mielipiteet ja muistutukset

Mielipiteet ja muistutukset kuulemisasiakirjasta toimitetaan 16.5.2014 mennessä Tukeisiin, osoitteeseen Valtakatu 2, 96100 Rovaniemi tai sähköisesti osoitteeseen: kaivosasiat@tukes.fi
Mielipiteeseen tai muistutukseen tulee lisätä asian tunnus: KaivNro 5527

Kuulemisasiakirjojen nähtävilläolo

Kuulemisasiakirjat ovat nähtävänä Pelkosenniemen kunnanviraston ilmoitustaululla (Sodankyläntie 1A) ja Tukesin Rovaniemen toimipaikassa (Valtakatu 2, Rovaniemi). Kuulemisasiakirjoihin voi tutustua myös osoitteessa www.tukes.fi/kaivosasiat.

Lisätietoja Ossi Leinonen, puh. 029 5052 205

Kuulutettu 16.4.2014

Pidetään nähtävänä 16.5.2014 saakka

KAIVOSLUVASSA ANNETTAVIEN YLEISTEN JA YKSITYISTEN ETUJEN TURVAAMISEKSI TARPEELLISTEN MÄÄRÄYSTEN ANTAMINEN JA VAKUUDEN MÄÄRÄÄMINEN (kaivoslaki 621/2011 40§)

Kaivosviranomaisena toimivan Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukesin) laatima yhteenveto kuultavasta kohteesta

Kaivospiiri Lampivaara (KaivNro 5527)
Sijainti Pelkosenniemi

Kaivospiirin haltija tai kaivosyhtiö Kaivosyhtiö Arctic Ametisti Oy
Y-tunnus: 0251440-0

Pelkosenniemi
Suomi

Yhteystiedot:

Kaivosyhtiö Arctic Ametisti Oy
Alaportti 1 D
02210 Espoo

Lisätietoja antaa:

Timo Seppälä (puh. 0400-505064)

Kaivospiirin perustiedot:

Kaivoskivennäinen:

Jk

Tilannetiedot:

1. Kaivospiiritoimitus valmis, kaivoskirja annettu:	On
2. Kaivostyö alkanut:	On
3. Alueella rikastamo	Ei
4. Alueella rikastushiekka-alue	Ei
5. Toimintaa varten on ympäristölupa	Ei

Kaivospiirin kartta on esitetty liitteessä 1.

Kaivosoikeuden haltijan on tullut selvittää kaivosviranomaiselle viimeistään 30.6.2013 mennessä, miten kaivosturvallisuutta koskevat seikat on otettu huomioon kaivostoiminnassa. Kaivoslaki 181 §

Kaivospiiriä koskevat aikaisemmat kaivospiirimääräyksessä tai kaivoskirjassa annetut lupamääräykset, ympäristölupamääräykset sekä ympäristövaikkuuden perusteet, suuruus ja laji

Ei määräyksiä.

Kuulemisen peruste

Kuulemisen peruste on kaivoslain (621/2011) 181 §.

Kaivosviranomaisen on määrättävä vakuuden laji ja suuruus sekä annettava kaivosoikeuden haltijalle enintään vuoden pituinen määräaika vakuuden asettamiselle. Lisäksi kaivosviranomaisen on annettava kaivosoikeuden haltijalle yleisten ja yksityisten etujen kannalta tarpeelliset määräykset kaivoslain (621/2011) 52 §:n 3 momentin (katso alla) ja 125 §:n mukaisesti 30.6.2014 mennessä. Kaivoslain 125 § koskee kaivosturvallisuusluvassa annettavia määräyksiä. Kaivosturvallisuutta koskevat seikat kaivosoikeuden haltijan on tullut selvittää kaivosviranomaiselle 30.6.2013 mennessä. Kaivosturvallisuuteen liittyvät asiat ja määräykset käsitellään ja tarkistetaan Turvallisuus- ja kemikaaliviraston järjestämissä kaivostarkastuksissa.

Kuulemisen sisältö

Kaivoslaki 52.3 §

Kaivosluvassa on annettava yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset:

- 1) kaivostoiminnasta aiheutuvien haitallisten vaikutusten välttämiseksi tai rajoittamiseksi sekä ihmisten terveyden ja yleisen turvallisuuden varmistamiseksi;
- 2) toimenpiteistä, joilla varmistetaan, että kaivostoiminnassa ei harjoiteta ilmeistä kaivosmineraalien tuhlausta taikka kaivoksen mahdollista tulevaa käyttöä ja louhimistyötä ei vaaranneta tai vaikeuteta;
- 3) esiintymän hyödyntämisen laajuutta ja tuloksia koskevasta selvitysvelvollisuudesta;
- 4) poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentämiseksi erityisellä poronhoitoalueella;
- 5) sen varmistamiseksi, ettei luvassa tarkoitetulla toiminnalla vaaranneta saamelaiden asemaa alkuperäiskansana saamelaiden kotiseutualueella ja kolttien kolttalain mukaisia oikeuksia koltta-alueella;
- 6) kaivostoiminnan lopettamiseen liittyvästä vakuudesta 10 luvun mukaisesti sekä muista lopettamiseen liittyvistä ja lopettamisen jälkeisistä velvollisuuksista; (ks. alla esitetyt §:t 108-110)
- 7) lupamääräysten tarkistamiseen liittyvien selvitysten toimittamiseen asetettavasta määräajasta;

8) muista kaivoslupan nojalla tapahtuvaa toimintaa koskevista seikoista sen varmistamiseksi, ettei toiminnasta aiheudu tässä laissa kiellettyä seurausta;

9) muista yleisen ja yksityisen edun kannalta välttämättömistä ja luvan edellytysten toteuttamiseen liittyvistä seikoista.

Kaivosviranomaisen päätöksessä sovellettavat säädökset

Kaivoslaki 56.1 §

Kaivoslupaa koskevassa päätöksessä on selostettava hakemuksen tarkoitus tai liitettävä hakemus tarpeellisilta osin päätökseen. **Päätöksessä on otettava kantaa lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyihin YKSILÖITYIHIN vaatimuksiin.**

Kaivoslaki 62.2 §

Lupaviranomaisen on tarkistettava toistaiseksi voimassa olevan kaivoslupan määräyksiä vähintään kymmenen vuoden välein. Lupaviranomaisen on ilmoitettava tarkistusväli luvassa. Välttämättömän yleisen tai yksityisen edun turvaamiseksi taikka muusta erityisestä syystä myös määräajan voimassa olevan kaivoslupan määräyksiä voidaan määrätä tarkistettavaksi määräajoin.

Kaivoslaki 38 §

Asian selvittämisessä saamelaisten kotiseutualueella, koltta-alueella ja erityisellä poronhoitoalueella noudatetaan kaivoslain 38 §:ää.

Kaivoslaki 108 §, Vakuus kaivostoiminnan lopettamista varten

Kaivoslupan haltijan on asetettava kaivostoiminnan lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten vakuus, jonka on oltava riittävä kaivostoiminnan laatu ja laajuus, toimintaa varten annettavat lupamääräykset ja muun lain nojalla vaaditut vakuudet huomioon ottaen.

Kaivoslaki 109 §, Vakuuden asettamista koskeva menettely

Lupaviranomainen määrää vakuuden lajin ja suuruuden asianomaisessa luvassa.

Vakuuden suuruutta on tarvittaessa tarkistettava, kun kaivoslupaa tarkistetaan 62 §:n mukaisesti taikka kaivoslupaa muutetaan 69 §:n mukaisesti tai luvan voimassaoloa jatketaan 61, 63 tai 65 §:n mukaisesti.

Vakuus on asetettava kaivosviranomaiselle, jonka tulee valvoa korvauksen saajan etua vakuuden asettamisessa sekä tarvittaessa toimia vakuuden rahaksi muuttamista ja varojen jakamista koskevissa asioissa.

Kaivoslaki 110 §, Vakuudesta suoritettavat kustannukset

Vakuudesta voidaan suorittaa ne kustannukset, jotka ovat tarpeen tässä laissa säädettyjen tai asianomaisessa luvassa määrättyjen velvoitteiden suorittamiseksi.

Kaivosviranomaisen tulee vapauttaa vakuus, kun luvanhaltija on täyttänyt 1 momentissa tarkoitetut velvoitteet. Vakuus on mahdollista vapauttaa myös osittain.

Kaivosviranomaisen selvennys kuulemisen sisältöön ja sen perusteella annettaviin määräyksiin

Kaivosviranomaisen tulee antamaan kaivoslain 52 §:ssä ja 125 §:ssä mainittuihin kohtiin määräykset huomioiden erityisesti kaivospiirimääräyksessä tai kaivoskirjassa annetut lupamääräykset, ympäristölupamääräykset sekä ympäristövakuuden sisällön. Määräyksiin vaikuttavat lisäksi kaivosyhtiön esittämät perustelut, kaivospiirillä vallitseva tilanne (kaivoksen elinkaaren vaihe) ja kuulemismenettelyn tuomat lisätiedot.

Annettaville määräyksille sekä vakuuden suuruudelle ja lajille asetetaan tarkistusväli. Vakuuden suuruutta voidaan tarkistaa portaittain suhteessa kaivoksen elinkaaren vaiheeseen.

Kaivosviranomaisen pyytää huomioimaan kaivoslain 62 §:n mukaisesta lupamääräysten tarkistusvälistä seuraavaa:

Monilla kaivospiireillä ei ole aloitettu varsinaista kaivostoimintaa, eikä kaivostoiminnan valmistavia töitä. Tämä saattaa joidenkin kaivospiirien osalta tarkoittaa käytännössä sitä, että kaivospiirille asetetaan uusi ajankohta määräysten antamiseen tai vakuuden lajin ja suuruuden asettamiseen. Esimerkiksi yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi annettavat määräykset sekä vakuuden laji ja suuruus annetaan ennen kaivoksen rakentamistöiden aloittamista ja/tai ennen varsinaisen kaivostoiminnan aloittamista.

Kaivosviranomaisen pyytää huomioimaan, että joillakin erityisellä poronhoitoalueella toimivien kaivospiirien haltijoilla voi olla kaivosyhtiön ja paikallisen palikunnan välinen keskinäinen sopimus poronhoidolle aiheutuvien haittojen korvaamisesta. Tällöin ei välttämättä anneta erikseen määräyksiä kaivosviranomaisen toimesta poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentämiseksi erityisellä poronhoitoalueella.

Vakuuden lajiKaivoslaki 109 §, Vakuuden asettamista koskeva menettely

Lupaviranomainen määrää vakuuden lajin ja suuruuden asianomaisessa luvassa.

Vakuuden lajiksi voidaan hyväksyä pankkitalletus, omavelkainen pankkitakaus tai vakuutusyhtiön antama takaus (takausvakuutus). Omavelkaisen pankkitakauksen antajan ja vakuutusyhtiön sekä niiden emoyhtiön kotipaikan tulee sijaita Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa.

Kaivosyhtiön selvitys yleisten ja yksityisten etujen turvaamisesta

Kaivosyhtiön selvitys on esitetty liitteessä 2.

Kaivosyhtiön esitys vakuuden suuruudelle ja lajille sekä perustelut

Kaivosyhtiö ehdottaa vakuuden suuruudeksi 1 000 euroa.

Perustelut (tiivistelmä liitteestä 2):

Kaivostoiminta on hyvin pienimuotoista.

Kaivosviranomaisen lisätietoja maanomistajille

Kaivosviranomainen pyytää huomioimaan seuraavaa:

Kaivospiiritoimituksessa tai kaivostoimituksessa määrätty kiinteistökohtaiset korvaukset sekä korvaukset mahdollisista kaivostoiminnan aiheuttamista vahingoista ja haitoista eivät kuulu tähän kuulemismenettelyyn eikä sen jälkeiseen päätöksentekoon. Sama pätee myös parhaillaan käynnissä oleviin kaivospiiritoimituksiin tai kaivostoimituksiin.

Näihin asioihin liittyviä mielipiteitä ei siis huomioida tässä kuulemismenettelyssä eikä sen jälkeisessä päätöksenteossa.

Edellä mainituissa asioissa toimivaltainen viranomainen on maanmittauslaitos.

Lausuntopyynnöt ja asianosaisten kuuleminen

Ennen asian ratkaisemista Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) varaa asianosaisille tilaisuuden tehdä muistutuksia lupa-asian johdosta. Muille kuin asianosaisille Tukes varaa tilaisuuden ilmaista mielipiteensä lupa-asian johdosta. Kaivoslaki (621/2011) 39 §

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto pyytää ennen päätöksentekoa hakemuksesta lausunnot alueen kunnalta, ELY-keskukselta, maakuntaliitolta ja tarvittaessa muussa lainsäädännössä mainituilta tahoilta. Kaivoslaki (621/2011) 37 § ja kaivosasetus (391/2012) 25 §

Kuulemisesta ilmoitetaan asianosaisille kirjeitse. Asian vireilläolosta ilmoitetaan toiminnan vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä. Kaivoslaki (621/2011) 40 §

Jatkotoimenpiteet kuulemismenettelyn jälkeenHakijan kuuleminen (Kaivoslaki 621/2011) 42 §

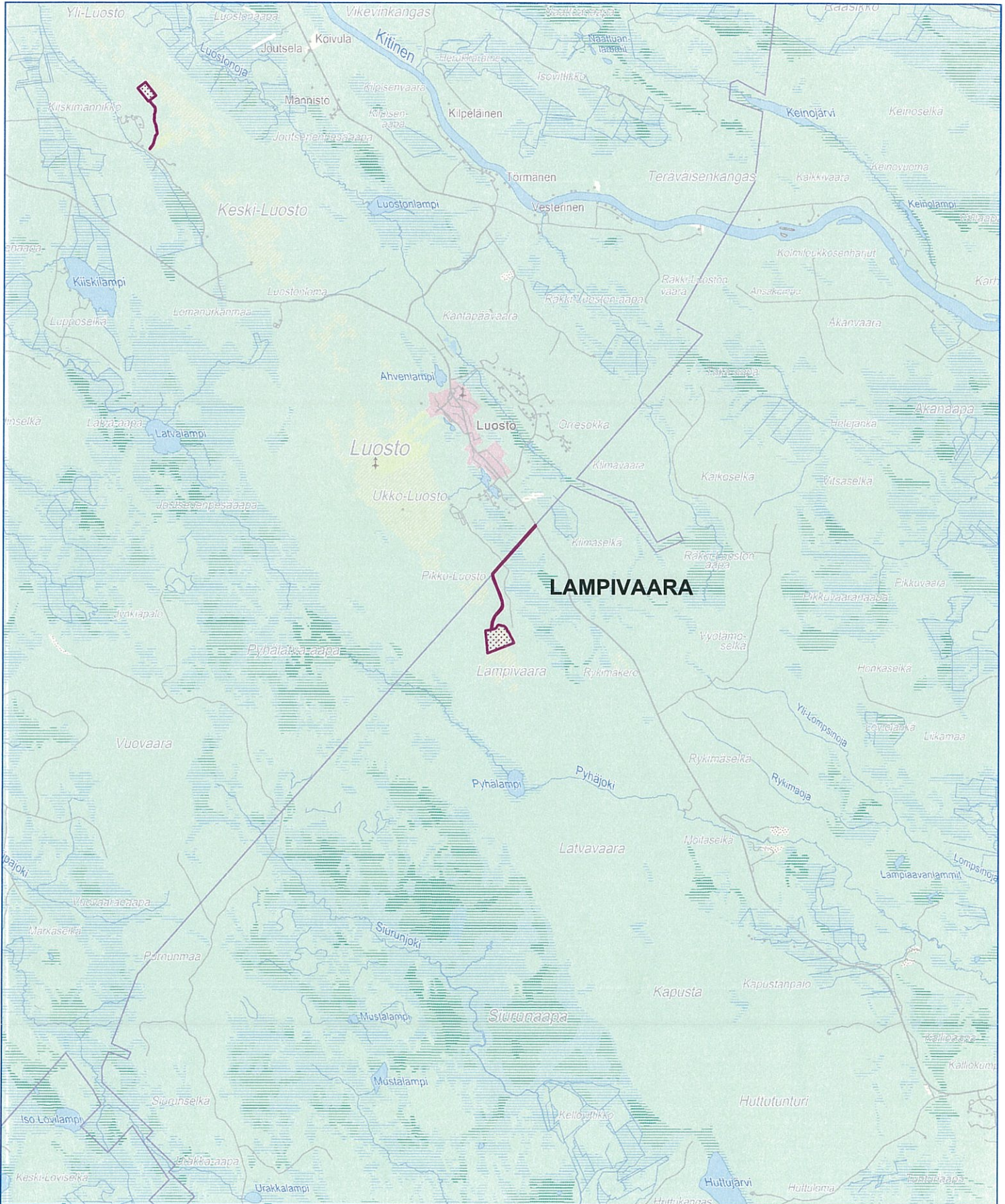
Hakijalle ja muille asianosaisille on varattava tilaisuus selityksen antamiseen sellaisista lausunnoista ja muistutuksissa esitetyistä vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun. Selityksen johdosta asianosaisille on varattava tilaisuus vastaselityksen antamiseen, jos selitys saattaa vaikuttaa asian ratkaisuun.

Liitteet

LIITE 1: Kaivospiirin kartta
LIITE 2: Kaivosyhtiön selvitys yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi

Kaivospiirin kartta

KAIVOSPIIRI LAMPIVAARA

Kaivosyhtiön selvitys yleisten ja yksityisten etujen turvaami- seksi

Lampivaaran kaivospiiri

Yleisten ja yksityisten etujen turvaaminen Lampivaaran Ametistikaivoksella

1. Kaivostoiminnasta aiheutuvien haitallisten vaikutusten välttäminen tai rajoittaminen sekä ihmisten terveyden ja yleisen turvallisuuden varmistaminen

Lampivaaran kaivospiiri muodostettiin yhtiön valtausalueelle 15.10.1998. Vuonna 2000 Pyhä-Luoston alue liitettiin Natura 2000 –verkostoon. Lampivaaran kaivospiiri rajattiin korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä natura-alueen ulkopuolelle.

Kaivosalueella ametistikiviä kaivetaan manuaalisesti rapautuneesta pintamaasta lapioilla ja hakuilla. Räjähdysaineita ei käytetä. Kaivuutyössä ei myöskään käytetä vettä. Maansiirtokoneita käytetään vain satunnaisesti sivukiven siirtoa varten. Kaivostoiminnalla ei ole vaikutuksia ympäröivään natura-alueeseen.

Ametistikaivos on Pyhä-Luoston matkailualueen tärkeä käyntikohde. Siellä vieraillee vuosittain noin 20 000 matkailijaa. Vieraat osallistuvat opastettuun kaivosohjelmaan ja ovat koko vierailun ajan yhtiön henkilökunnan valvonnassa.

Kaivosalueella on Sisäasiainministeriön asetuksella määrätty oleskelu- ja liikkumiskielto.

Kaivoksella ei ole ihmisen terveydelle haitallisesti vaikuttavia toimintamuotoja eikä se myöskään vaikuta haitallisesti yleiseen viihtyvyyteen.

2. Toimenpiteet, joilla varmistetaan, että kaivostoiminnassa ei harjoiteta ilmeistä kaivosmineraalien tuhlausta taikka kaivoksen tulevaa käyttöä ja louhimistyötä ei vaaranneta tai vaikeuteta

Lampivaaran ametisti syntyi noin 2000 miljoonaa vuotta sitten muinaisen kvartsiittisen suurvuoriston uumenissa. Pakkasrapauma ja toisiaan seuranneet jääkaudet ovat kuluttaneet vuoren pois ja jäljelle on jäänyt 380 metriä merenpinnasta ulottuva tunturi, joka on pintaosiltaan jo muuttunut rakkakiveksi ja hiekaksi. Ametisti on kovempaa mineraalina jäänyt hiekan sekaan.

Yhtiö ei myy ametistia raaka-aineen muodossa korumarkkinoille, vaan jalostaa sen itse lopputuotteiksi, ametistikoruiksi ja taide-esineiksi. Kaivoksella vierailevat saavat kaivaa yhden ametistikiven mukaansa.

Yhtiön strategiana on toimia kaivoksella nykymuotoisesti hyvin kauan,

3. Selvitys esiintymän laajuudesta ja alueen tutkimuksista

Kaivospiirin käyttöalueen laajuus on 15,885 hehtaaria. Esiintymä on löydetty vuonna 1985, jolloin alueelle tehtiin ensimmäinen valtaus. Ametistin esiintymisestä Lampivaarassa on kuitenkin tehty yksittäisiä dokumentoituja havaintoja ainakin jo vuonna 1976.

Geologian tutkimuskeskus on tehnyt esiintymällä tutkimuksia vuosina 1993-1995 (mm. maatutkaluotausta). Vuonna 1998 GTK teki tilaustyönä inventointitutkimuksen alueella. Tällöin kaivettiin 35 tutkimuskuoppaa, joista kustakin analysoitiin 200 litran näyte. Vain kahdesta kuopasta ei saatu ametistiteja. Vuonna 2000 talvella tehtiin kaivospiirissä kairaustutkimus, jossa löydettiin ametistionkaloita kiinteämmästä kvartsiitista.

Lampivaarasta löytyy merkkejä ametistista melko laajalta alueelta. Erillisten esiintymien ja onkaloiden paikallistamiseen ei GTK:n tutkimusten perusteella ole olemassa mitään tehokasta keinoa. Kiteytynyt ametisti (SiO₂) ja sedimentoitunut sivukivi (kvartsiitti, SiO₂) sisältävät täysin samoja alkuaineita.

4. Poronhoidolle aiheutuvat haitat

Pyhä-Luoston alueella liikkuu Pyhä-Kallion paliskunnan poroja. Lampivaaran kivirakassa ei poroille ole mitään ravintoa. Kaivospiiri on valtaosaltaan aidattu. Kesällä räkkäaikana yksittäiset kiipeävät joskus tunturin päälle ja kiertävät satunnaisesti aktiivisen kaivosalueen lähellekin. Kaivoksen lähellä olevista poroista ja kaivoksella olevista ihmisistä ei ole ollut toisilleen mitään haittaa.

5. Saamelaisten ja kolttien asema

Pyhä-Luosto ei kuulu saamelaisten kotiseutualueeseen eikä kolttia-alueisiin.

6. Kaivostoiminnan lopettamiseen liittyvät vakuudet ja muut velvollisuudet

Kaivosyhtiöllä ei ole mitään suunnitelmaa lopettaa toimintaa Lampivaaran kaivospiirissä. Kaivostoiminta Lampivaarassa on hyvin pienimuotoista. Maiseman kannalta se ei aiheuta merkittäviä muutoksia. Lähes paikoilleen jätetyt sivukivet harmaantuvat ajan myötä. Pyhä-Luoston kansallispuiston järjestyssäännössä Ametistikaivos on määritelty kulttuurivyöhykkeeksi, mikä tarkoittaa että kaivostoiminnan mahdollisesti joskus loppuessa alue rakennuksineen jää osaksi kansallispuistoa ja se museoidaan. Tällöin halutut muutostyöt voidaan hoitaa hankerahoituksella.

7. Lupamääräysten tarkistamiseen liittyvien selvitysten määräaika

Esitämme, että määräaika mahdollisille selvityksille olisi 6 kuukautta.

8. Muita kaivosluvan nojalla tapahtuvaa toimintaa koskevia seikkoja

Vuonna 2005 perustettiin Pyhä-Luoston kansallispuisto Natura 2000 alueelle. Ametistikaivos jäi kansallispuiston sisään. Kaivoksen asema määriteltiin puiston perustamislaisa:

"5 § Kaivos- ja matkailutoiminta

Pyhä-Luoston kansallispuistossa on luonnonsuojelulain rauhoitussäännösten estämättä sallittu ametistin ja muiden korukivien taloudellinen hyödyntäminen sekä tähän liittyvä pienimuotoinen matkailutoiminta Luoston Natura 2000 -alueen (F11301713) ulkopuolisella alueella."

Kaivokselle rakennettiin tieyhteys vuonna 2000 yhdessä Metsähallituksen ja alueen kuntien kanssa. Tieyhteys on määrätty kaivoksen apualueeksi. Kansallispuiston järjestyssäännöissä todetaan: "Lampivaaran kaivospiirin alueella tapahtuva ametistin ja muiden korukivien louhinta ja siihen liittyvä liikkuminen on kansallispuiston perustamislain mukaisesti sallittu."

9. Muita yleiseen ja yksityiseen etuun liittyviä seikkoja

Lampivaaran Ametistikaivos on Lapin matkailun toimijoille tärkeä nähtävyys ja käyntikohde, jonne järjestetään retkiä Pyhän ja Luoston matkailukeskusten lisäksi myös Rovaniemeltä, Leviltä ja Saariselältä. Kaivoksen olemassaolo ja toiminta vaikuttaa myönteisesti matkailutuloon ja työpaikkoihin Lapin alueella. Kaivoksen sosiaaliset vaikutukset ovat hyvin myönteisiä.